

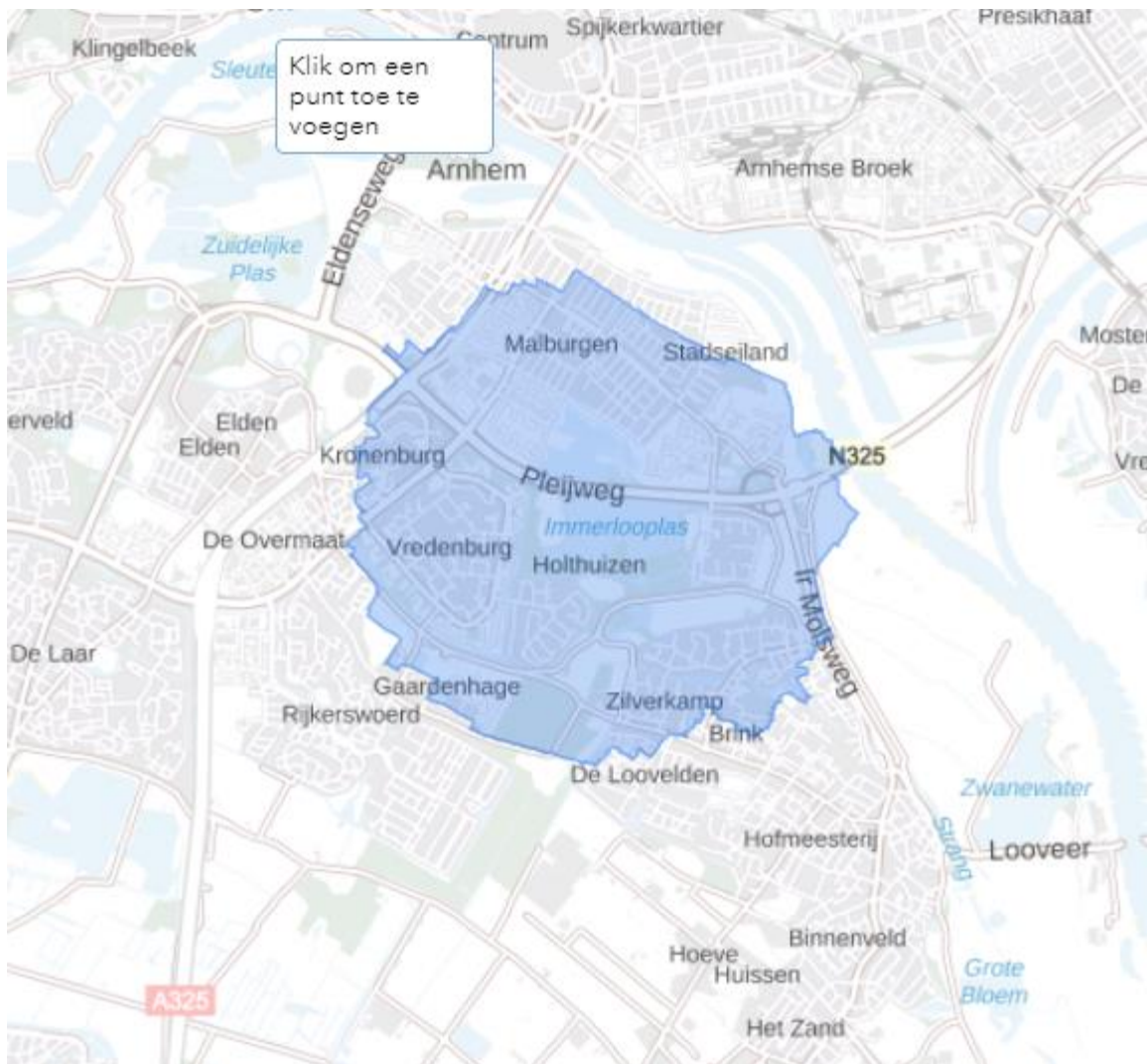
Plenair

- *Elektrisch verwarmen, koken, auto opladen, enz. hoeveel KWH gaat een gezin verbruiken in de toekomst per jaar? Hoe zit dat met het elektriciteitsnet? Past dit er allemaal wel op?*
 - Het elektriciteitsnet zal in de loop van de tijd worden aangepast door de netwerkbeheerder, zodat het net de vraag aan kan.
- *Wat is de levensduur van een warmtepomp?*
 - De levensduur van een warmtepomp is gelijk aan die van een CV-ketel en ca. 15 jaar.
- *Via Kemkens Installatieonderhoud kregen we de mededeling dat we in ons huis bij een all-electric oplossing ook de convectoren en radiatoren moeten vervangen en beter nog, vloerverwarming aanleggen. Wat is uw visie.*
 - Bij een lage temperatuur systeem (LT) hoort ook een LT afgiftesysteem, dus LT radiatoren, convectoren of vloerverwarming. Het kan zijn dan een aantal woningen hier nog niet in voorzien zijn. De keuze voor vloerverwarming, radiatoren of convectoren is persoonlijk. Alle drie kunnen.
- *Zij er thuis- of wijk- buurtbatterijen om groene energie in op te slaan om in de winter warm te douchen?*
 - De buurtbatterijen zijn in ontwikkeling. Op dit moment loopt er een onderzoek binnen de gemeente Arnhem, waar een wijk of buurt aan moet voldoen om hiervoor in aanmerking te komen c.q. hiervoor geschikt is. De kosten van een buurt batterij zijn erg hoog, omdat het nog een innovatie betreft. Alleen subsidies kunnen helpen bij de betaalbaarheid hiervan.
- *Worden wij verplicht om voor 2030 van het aardgas af te gaan?*
 - Bewoners zullen we zo veel mogelijk faciliteren om op een natuurlijk moment de overstap te maken. We gaan dit nog niet verplichten. Hiervoor is regelgeving nodig en ook middelen om deze overstap betaalbaar te kunnen maken.
- *Een pilot kan vele uitkomsten hebben. Andere klimaat neutrale/ gasloze projecten elders in het land, zijn lang niet altijd vlekkeloos verlopen. Hoe gaan we van pilot naar realisatie? Wanneer erkennen we als het niet lukt?*
 - De techniek voor deze buurten zit niet meer in de pilotfase. De techniek is beproeft en de leveringszekerheid is hierbij gegarandeerd. Het mooie van een individuele oplossing is dat men op het moment dat het hen past de overstap kan maken.

Vragen gesteld in de chat

- *Is wandverwarming een goed alternatief van muurverwarming?*
 - Dit is zeker een optie, bijvoorbeeld in combinatie met leem.
- *Hoe kun je zien of je al lage temperatuurradiatoren hebt?*
 - Dit kunt u ongetwijfeld terug lezen in de technische omschrijving van uw woning welke u bij aankoop van uw woning heeft ontvangen. Mocht u deze niet meer hebben of niet hebben gekregen dan wellicht uw bureaue wel?
- *Ervaring is dat subsidiepotten snel leeg zijn. Hoe zorgt Arnhem dat bewoners hier wél aanspraak op kunnen maken?*
 - Als Arnhem maken wij zoveel als mogelijk op tijd gebruik van subsidies en houden we dit goed in de gaten. Voor landelijke subsidies is het Rijk verantwoordelijk.
- *Wanneer wordt gekozen voor een all-electric oplossing als een lucht warmtepomp gaat je elektra verbruik enorm omhoog. Wij hebben een dakvlak op het noorden, dus niet geschikt voor zonnepanelen. Hoeveel KWh verbruikt zo'n warmtepomp en welke kosten gaan daarmee gepaard in vergelijking met een hr107 gasketel bij een verbruik van ca. 1200 m3 per jaar?*
 - Ook een dak op het noorden is geschikt voor zonnepanelen echter het rendement is lager. Het antwoord hierop wordt nader uitgewerkt in het rapport van Sweco, zij zijn momenteel bezig met het uitschrijven van de resultaten.
- *Volgens jaar zijn de gemeenteraadsverkiezingen, dus op korte termijn worden geen grote projecten gestart/gefinancierd. Hoe kijkt u hier tegenaan? Is er voldoende draagvlak bij alle partijen?*
 - Het voornemen is dat de raad in het najaar de Transitievisie warmte vaststelt. Hierin wordt de all-electric buurten benoemd. In het najaar gaan wij tevens een enquête uitzetten onder alle bewoners van de all-electric buurten. Met deze input gaan wij werken aan een aanbod waar bewoners op hun eigen gepaste moment aan mee kunnen doen. Vanuit het Rijk zijn reeds subsidies beschikbaar om van het aardgas af te gaan. Of de gemeente hierin financieel iets in kan betekenen hangt af welke middelen wij als gemeente beschikbaar krijgen. De bereidheid van bewoners om zelf ook te investeren is hierbij van belang.
- *Ik zou liever nu al een soort spaarpotje gaan beginnen i.p.v. dat ik straks 'goedkoop' ga lenen via de gemeente. Is het niet mogelijk dat jullie een soort 'spaarsysteem' in het leven roepen met een stukje gunstige rente? Dat zou voor mij aantrekkelijker klinken dan een 'lening'.*
 - Bedankt voor uw tip. Hier gaan we verder naar kijken.

- *Ik zie weinig over een zonneboiler. Is dit geen interessante techniek?*
 - Het is ook interessant, deze techniek kan bijvoorbeeld ook in combinatie met een warmtepomp worden ingezet.
- *Kan een bron voor bodemwarmtepomp in de voortuin worden aangelegd?*
 - Dat kan als er voldoende ruimte is en uw woning niet in een waterwingebied ligt. Voor een deel van Stadseiland is dat wel het geval namelijk. Onderstaande blauwe vlek geeft een verbodsgebied aan voor WKO in verband met bescherming van drinkwater.

- *Mijn vorige aanvraag gemeentelijke subsidie voor zonnepanelen heeft bijna een jaar geduurd. Hoe gaat de gemeente zorgen dat dit soepel gaat verlopen en je niet verzand in bureaucratie?*
 - Voor de ISDE subsidie is het Rijk verantwoordelijk. De gemeente voor de toekomst bestendig wonen lening samen met SVn, dat is meestal binnen enkele weken geregeld.

- *Heeft de gemeente ervaring met andere wijken die middels een individuele All-electric van het aardgas af zijn gegaan? Of zijn er andere voorbeelden in het land?*
 - In Arnhem zijn nog geen wijken of buurten door middel van een individuele all-electric oplossing van het aardgas af zijn gegaan. Uit onderzoek is gebleken dat er meer buurten in Arnhem in aanmerking komen voor deze oplossing. Uiteraard nemen wij de ervaringen in andere wijken en buurten in Nederland mee.

- *Kunnen buffervaten / boilers gemakkelijk op een plat dak worden geplaatst worden?*
 - Dat is echt maatwerk, waar we nu niet direct antwoord op hebben. Dit is mede afhankelijk van de belasting die het dak kan dragen en of dit is toegestaan vanuit beeld-kwaliteit.

- *Wij zijn al in het bezit van airco's die wij 's winters gebruiken voor verwarming. Onze CV-ketel wordt bijna niet gebruikt. Hoe kan ik nog verder verduurzamen en wat gaat dit kosten?*
 - Dit lijkt een duurdere oplossing dan de geboden oplossingen uit het Sweco onderzoek, echter u heeft deze investering al gedaan. Hoe u verder kunt verduurzamen is maatwerk en zou een gesprek met een woonwensen coach meer inzicht in kunnen geven.

- *De prijzen in de bouw- en installatiebranche stijgen alleen maar door de grote vraag en o.a. een tekort aan vaklieden. Het wordt daarom steeds duurder om een aannemer werkzaamheden te laten verrichten in en aan je woning. Kan de gemeente Arnhem hier wat in betekenen? Door bijvoorbeeld prijsafspraken met aannemers te maken wanneer het gaat om werkzaamheden in het kader van de energietransitie?*
 - Ja, dit zien wij ook. Als gemeente kijken wij wat we kunnen betekenen, als het gaat om collectieve inkoop acties.

- *Kan een bodemwarmtepomp ook geplaatst worden in een ongeïsoleerde garage?*
 - Voor een bodemwarmtepomp moet vaak wel meer dan 100 meter diep geboord worden. Daar is een grote boorinstallatie voor nodig en dat is niet mogelijk in een garage.

- *Er wordt nog veel op individuele basis gestuurd, "u bepaalt op welk natuurlijk moment u een stap kan maken". Gaat Arnhem periodiek collectieve initiatieven organiseren waardoor installatie en aanschafkosten gedrukt kunnen worden?*
 - Wij gaan als gemeente kijken hoe wij hierin kunnen faciliteren, waaronder door collectieve inkoopacties.

- *Als er meerdere buurtgenoten voor een individuele warmtepomp kiezen, komt er dan nog een collectieve korting door de gemeente?*
 - Daar gaan we uiteraard naar kijken.

Vragen gesteld in de deelgesprekken

- *Waarom worden eerst de goed geïsoleerde woningen aangepakt, terwijl er meer rendement valt te halen bij slecht geïsoleerde woningen.*
 - We gaan niet alleen maar in de goed geïsoleerde buurten aan de slag, maar in verschillende soorten wijken en buurten verspreid over Arnhem. In Plantagebuurt/ Nieuwe Aa en Stadeland is het natuurlijke moment heel belangrijk. Daarom is het van belang dat de bewoners tijdig worden geïnformeerd over de stappen die zij kunnen maken.
- *Zijn de kosten zoals benoemd niet te rooskleurig?*
 - Er is een gedegen onderzoek gedaan maar in persoonlijke situaties kunnen bedragen altijd anders uitpakken.
- *Wat kan de gemeente bijdrage aan subsidies?*
 - Vanuit de gemeente is nog geen subsidie beschikbaar voor bewoners die van het aardgas af gaan. Wel via de Proeftuin bijdrage en subsidie die wij van het Rijk en Provincie hebben ontvangen voor het aardgasvrij maken van Elderveld-Noord en een deel van Kronenburg helpen wij aan de betaalbaarheid van burgers. Wel kun je als inwoner van Arnhem voordelig lenen via de toekomstbestendig wonen lening.
- *Wat is de terugverdienperiode van de investeringen?*
 - Dit wordt nader uitgewerkt in het rapport van Sweco, zij zijn momenteel bezig met het uitschrijven van de resultaten.
- *Is het niet beter om te wachten op goedkopere technieken die worden ontwikkeld?*
 - Goedkoper worden de technieken alleen indien de vraag groter wordt. Nieuwe technieken zullen in beginsel veelal alleen maar duurder zijn en niet beproeft. Leveringszekerheid is net zo belangrijk.